

## Svar på fullmäktigemotion stöd till personalen inom småbarnspedagogiken för anskaffning av arbetskläder och -skor

Nämnden för växande och lärande 08.06.2023 § 64  
1370/02.05.01.02/2023

Beredning och tilläggsuppgifter:  
personaldirektör Anu Kalliosaari, direktör för småbarnspedagogik  
Leila Nyberg, fornamn.efternamn@porvoo.fi.

Fullmäktigeledamot Anette Karlsson har väckt en motion om att Borgå borde vidta åtgärder för att personalen inom småbarnspedagogik årligen skulle få en ersättning för kläder och skor. Enligt motionen borde Borgå dessutom utreda om det i staden finns andra yrkesgrupper som på grund av arbetets karaktär borde få en årlig ersättning för kläder och skor. Karlsson konstaterar att i daghem arbetar förutom daghemsföreståndare även lärare, socionomer och barnskötare inom småbarnspedagogik. I daghemmen kan arbeta också speciallärare inom småbarnspedagogik, språk- och kulturlärare, assistenter, praktikanter, studerande inom branschen, matserviceansvariga och putsare. Karlsson lyfter fram att personalen inom småbarnspedagogik lär, fostrar och vårdar barnen dagligen. En kvalitativ småbarnspedagogik inbegriper olika aktiviteter som utförs med barnen. Man är utomhus och rör sig i närliggande skogar och parker samt pysslar, motionerar och målar inomhus. Inomhus behövs bekväma, ändamålsenliga och bra kläder och skor. Dessutom kan kläderna bli smutsiga eller gå sönder till exempel då små barn vårdas och äter sina måltider. Personalen vistas utomhus dagligen oberoende av väder. I regn, slask, kyla och snö behöver alla vuxna och barn bra, varma, vattentåligena och bekväma kläder. Alla dessa kläder som behövs i arbetet och som ofta är rätt dyra, betalar de anställda själva.

I motionen sägs att personalen inom småbarnspedagogik har små löner i förhållande till hur krävande arbetet är. I motionen föreslås att staden skulle betala de anställda inom småbarnspedagogiken en ersättning på 100 euro för kläder och skor.

Enligt AKTA är arbetsgivaren skyldig att bekosta arbets- och skyddskläder till sina anställda ifall arbetstagarna har förpliktats att använda sådana i arbetet. Eftersom arbetsgivaren inte kräver att de anställda inom småbarnspedagogiken bär en enhetlig arbetsdräkt och arbetet inte kräver skyddskläder, har arbetsgivaren ingen skyldighet att bekosta arbetskläder eller tvätt av dem. Barnskötare inom småbarnspedagogik och familjedagvårdare fick tidigare en ersättning för arbetskläder enligt arbetskollektivavtalet, men den ersättningen slopades i avtalet redan för många år sedan. Då ersättningen slopades konstaterade man att ersättningen i fortsättningen ingår i den uppgiftsrelaterade lönen. I flera kommuner har ändå tagits liknande initiativ och bland annat i Nurmijärvi, Hyvinge och Mäntsälä har man igen börjat betala klädersättning till anställda inom småbarnspedagogiken. I Sibbo bereds en modell för

att understöda anställda inom småbarnspedagogiken i anskaffningen av arbetskläder.

Det finns olika modeller för att understöda de anställda i anskaffningen av arbetskläder. Kommuner som har beslutat att understöda personalen inom småbarnspedagogiken i klädansskaffningar, har oftast beslutat att betala klädersättning. Den föreslagna ersättningen på 100 euro motsvarar i stort sett den klädersättning som andra kommuner betalar. Klädersättningen kan betalas som årlig engångsersättning eller i samband med månadslönen. En årlig ersättning på hundra euro motsvarar en månadsersättning på 8,34 euro. Klädersättning är skattepliktig inkomst för den anställda.

Det har inte gjorts någon särskild förfrågan bland personalen inom småbarnspedagogiken för att kartlägga de anställdas önskemål gällande anskaffningen av arbetskläder. Man har ändå fört diskussion med personalen om frågan och utgående från responsen kräver det mångsidiga arbetet arbetskläder både för inomhus- och utomhusbruk, såsom det sägs i motionen. Enligt de anställda bör arbetskläderna vara personliga och de anställda borde själva få välja de arbetskläder de använder.

Kommunerna har infört olika sätt att förbättra tillgången till personal inom småbarnspedagogiken, locka nya anställda och hålla kvar de nuvarande, och att betala ersättning för arbetskläder är en av metoderna. För att klädersättningen ska vara till tydlig nytta i anskaffningen av arbetskläder bör den vara tillräckligt stor. Klädersättning är ett lönetillägg för vilket man betalar skatt. I de kommunala daghemmen och familjedagvården i Borgå arbetar ungefär 420 anställda i barngrupper. För anskaffningen av arbetskläder som behövs under olika årstider borde anvisas cirka 300–400 euro/person, varvid de årliga kostnaderna skulle uppgå till 126 000–168 000 euro, om klädersättningen beviljas till anställda som arbetar i barngrupper. Dessutom borde det skapas en modell för gemensam användning av kläder för kortvariga vikariat. Den föreslagna klädersättningen på 100 euro skulle kanske fungera som en symbolisk gest, men det är viktigare att justera den uppgiftsrelaterade lönen för anställda inom småbarnspedagogiken till rätt nivå i förhållande till arbetets svårighetsgrad.

Inom kommunsektorn görs lönejusteringar från 1.6.2023, då det görs allmänna förhöjningar i alla uppgiftsrelaterade löner. Dessutom bereds just nu förslag till fördelningen av lokala potter. I Borgå har man vid löneförhandlingarna velat rikta justeringspotter och utvecklingspengar i större utsträckning än i genomsnitt till anställda inom småbarnspedagogiken. Det är meningen att de uppgiftsrelaterade lönerna för anställda inom småbarnspedagogiken ska beaktas i löneutvecklingsprogrammet åren 2023–2026. Förhandlingarna om justeringspottarna som betalas 1.6.2023 är ännu oavslutade, och det har ännu inte fattats beslut om justeringar av de uppgiftsrelaterade lönerna. I det här skedet är det inte ändamålsenligt att införa en ny lönebetalningsgrund som inte i verkligheten åtgärdar missförhållandena i lönesättningen tillräckligt.

Arbetets dragningskraft och hållkraft måste förbättras och upprätthållas med en grundlön på rätt nivå.

#### Bilaga

Annette Karlssons fullmäktigemotion 1.12.2021

#### Förvaltningschef

Nämnden för växande och lärande beslutade föreslå stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Anette Karlssons fullmäktigemotion 1.12.2021.

Ledamot Korpi gav ett motförslag att initiativförslaget på utbetalning av ett 100 euros kläd- och skobidrag åt personalen inom småbarnspedagogik godkänns och summan justeras i samband med år 2024 budgetprocess. Samtidigt förbättras och upprätthålls arbetets hållförmåga och dragningskraft genom uppmuntrande och engagerande ledarskap samt en grundlön på rätt nivå.

Ledamot Korpis förslag förföll i brist på understöd.

#### Beslut

Nämnden för växande och lärande beslutade enhälligt föreslå stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Anette Karlssons fullmäktigemotion 1.12.2021. Nämnden anser sporrande åtgärder för personal inom småbarnspedagogiken viktiga och återkommer till ärendet i samband med budgetbehandlingen.